

Folklorşünas alim Əli Samilin "Qaşqaylar və onların folkloru" kitabının oxuculara təqdim edilib

ovuldi Ətan sayınlamada

Hayna, lay-lay

Bu dərə başdan gələr,
Süzülür daşdan gələr.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Har kimin yarı vardır,

Səhar obaşdan gələr.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Əkin əkilən yerdən,

Korza (lək, kərdi) çəkilən yerdən.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Üzün döndər, bir öpəm

Zülfün bükülən yerdən.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Bu əkin əkin olmaz,

Eşq olu (odu) sakin olmaz.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Öz yarım təklin olmaz.

Nəqarət

Hayna, lay-lay,

Hayna, lay-lay,

Toplayan: Zəhra Əlirza qızı Tahiri, 29 yaşlarında, orta məktəb müəllimi, gəndəran Ərsalan Mirzəyi. Ərəb dilindən Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli.

UŞAQ ŞEİRLƏRİ

- Dəvələr handan gələr? (hardan?)

- Sərvistandan gələr!

- Nəməna yiyər?

- Şirə-şərbət!

- Nəməna siçər?

- Xurma- xərək

Kar Ahəng

Elim şər, elim şər.

Şər, gəl mənə mədəd ver.

Mədəd verənim yoxdur,

Gəlib gidanım çoxdur.

Çayı içənim çoxdur,

Oyaqlan çəkənim çoxdur,

Mədəd verənim yoxdur.

Elim şər, elim şər.

Şər, gəl mənə mədəd ver.

Elim-elim ovışım (ipek),

Əlimdəki güy quşum,

Üçdü geddi Təbrizə,

Haçan gələr, Nowruzə?

Kəkəm (qağa, böyük qardaş)

girdəg içində,

Əli gəlin saçında.

Elim şər, elim şər,

Şər, gəl mənə mədəd ver.

Mədəd verənim yoxdur,

Gəlib gidanım çoxdur.

Çayı içənim çoxdur,

Qayılan çəkənim çoxdur,

Mədəd verənim yoxdur

Sicilləmə-Təkləmə

Mətləllər başlanğıcı

Mətlə-mətlə matilizə,

İki siçən götüzə,

Biri zərdə (zil qara), biri çərmə

(ağ və boz rəng)

qarıışıq, yeni həmin rəngdə olan

at və ya eşşək),

Mindim çərmə kindinə (kürəyi-

nə, belinə),

Çaptım Kuşan yoluna,

Kuşan yolu dərvaza,

Ayı gördüm yer qaza.

Suğan verdim sultum (yaşart-

dım, gözünü yaşartmaq),

Alma verdim ovutdum (ovutdum),

Gəldim gördüm:

Şah qızı qalı toxur.
Üstündə bülbül oxur,
Gördüm ki, bir palandır.
Altında bir Qurandır.
Oxuyanda gördüm ki,
Vani gəplər yalandır (gap: söhbət).

YANILTMAQLAR (Dil oyunları)

Tacı bacı, sac sizde?

Seysan səkiz sarı arıq sirçə

şorbası.

Deve doğdu adam gəlirdi, ya

gedər geri baxar.

Toplayıb gəndəran: Ərsalan Mirzəyi, 42 yaşında, ali təhsilli.

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

Ərəb əlifbasından Latin əlifbasına çevirən Sami Sərdarimilli

(Su).

O nədir ki, qiçə yoxdur, qaçayır

(ilan).

O nədir ki, hər zadnan allandır

(Uşaq).

O nədir ki, yerdən göyə bulandır

(Tüstü).

O nədir ki, göydən yera sallandır

(Yağış).

O nədir ki, yüz li qalsa qarımız

(Dünya).

Oba küçdü, babamın kələ qılıcı

qaldı yurtda (Qarım: çadır

quruların içərisinə yağış suları

dolmasın dəyə ətrafında qazılan

kiçik arx).

O lay təxtə, bu lay təxtə, arasın-

da kölə bəxtə (Ağız və dil).

O taydakı dərişilər,

Dəvrə dalı qonmuşlar,

O layı kəmə,

(Gərək şər vaxtı,

yeni gün batan vaxt

həç kim yatmaya,

oyaq ola

- Əli Şamil).

10. Hər küçük

uşaq ki qırx günü

tükənmayib (qırıx

çıxmıyıb), bir Qur-

an, ya duz, ya bi-

çaq qoyurlarmış

yanına.

10. Tazza uşağı

olunmuş bir arvad

çaydan keçəndə

bir

kişi biçəninən

çayın suyunu keşir-

di və arvad (bun-

dan sonra

kişinin) dalıçı ge-

Qaşqaylar və onların folkloru

Bu layı kəmə,

Madyan dutar,

Qulun amar (Bal).

Ocağa düşər yənməz,

Suya düşər yaş olmaz (Költə).

Üç oyuncu, 12 tamaşaçı (Saal).

Üzü sarıdır zəfəran tək,

İçə ağdur un tək,

Olurmuşdur xan tək (İydə).

Uzun quyu, dum-dum,

Suyun içən ölər,

İçməyən ölməz (Tüfəng).

Üstü köynək biçməli, altı şərbət

icməli (Qooyun).

Yere vursam qirilir, içindəki qi-

rilməz (Qarpız və dənələr).

218-ci ildə Şirədan nəşr etdirilmiş "Qaşqay tapmacaları" kitabından alınmışdır.

İNANCLAR

1. Hər kim barmağını qəbristana

uzadı, gərək barmağını dişləy.

2. Gecələr qəbristana gədməz-

lər, çünki inanırlar məritənlər

(xəstələnlər).

3. Ölü birimki (birinci) gecə qəbr

inə qoyulursa, oraya

gərək so çadımı (çalmaya). O